

Tóth Bettina

Folyamatos az előrelépés az EU energiapolitikájában

Az energiaunió helyzetéről szóló 2024. évi jelentés szerint számos területen, így a megújulóenergia-termelés és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás tekintében is előrehaladás látható az EU teljesítményét illetően. Az Európai Bizottság évente közzéteszi az energiaunióról szóló jelentését, amely az energiaunió, a REPowerEU terv és a tiszta energiára való átállás célkitűzéseinek megvalósítása terén elért uniós előrehaladást méri az energia- és éghajlati célokkal összhangban.¹ Az energiaunió helyzetéről szóló tavalyi jelentést követően, amely a 2020–2023-as időszak kihívásaival és eredményeivel foglalkozik,² az idei jelentés azt mutatja be, hogy a Bizottság megbízatásának utolsó évében az EU hogyan reagált sikeresen az eddig példátlan kihívásokra. A klímapolitikát alátámasztó legjelentősebb eredmények a következők:

- Az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátása 1990 és 2022 között 32,5%-kal csökkent, míg az uniós gazdaság ugyanebben az időszakban mintegy 67%-kal nőtt.
- Az atomenergia mögött a szélenergia lett a villamos energia második legjelentősebb forrása.
- 2024 első felében az EU-ban megújuló energiaforrások termelték a villamos energia 50%-át.
- 2022 augusztusa és 2024 májusa között 138 milliárd köbméterrel csökkent a gázkereslet.

A megújuló energiaforrások felé történő hangsúlyeltolódás nemcsak szakpolitikai, hanem finansziális alapokon is nyugszik. Az IRENA (Nemzetközi Megújuló Energia Ügynökség) jelentése arra a következtetésre jutott, hogy a megújuló energia versenyképes marad, még akkor is, ha a fosszilis energiahordozók árai csökkennek.³ A 2023-ban globálisan telepített 473 GW-nyi, megújuló energia-

¹ European Commission 2024a.

² Európai Bizottság 2023.

³ International Renewable Energy Agency 2024.

forráson alapuló infrastruktúra 81%-ának 2022 és 2023 között alacsonyabbak voltak a költségei, mint a fosszilis tüzelőanyagokat használó alternatíváknak.

Az energiaunióról szóló jelentés ugyanakkor összegzi azon cselekvéseket és területeket is, amelyeket a továbbiakban még inkább erősíteni szükséges. Mindenekelőtt a tagállamoknak mihamarabb be kell nyújtaniuk végleges nemzeti energia- és klímaterveket, amellyel láthatóvá válnak a 2030-as kibocsátáscsökkentési célkitűzés elérését szolgáló lépcsőfokok.

A tiszta energiára való átállás tekintetében többek között – ahogy a Draghi-jelentés is hangsúlyozza – elengedhetlenné válik az ipari tevékenység összehangolása a klímapolitikai célokkal, valamint a fogyasztói oldal tudatosítása, szemléletformálása is szükségszerű.⁴ Ehhez kapcsolódnak szorosan a lakossági energiahatékonysági programok, amelyek megvalósításához az EU a Szociális Klímaalap által 2026 és 2032 között legalább 86,7 milliárd eurót fog mozgósítani a kibocsátáskereskedelmi rendszerből származó bevételekből és legalább 25%-os tagállami társfinanszírozásból.

Mindehhez úgynevezett szociális klímatervet kell készítenie valamennyi tagállamnak 2025 júniusáig: Magyarország e tekintetben a Klímaalapból több mint 3 milliárd euró támogatásra jogosult, amelyből energiahatékonysági felújításokat, a megfizethető és energiahatékony lakhatáshoz való hozzáférést, tiszta fűtő- és hűtőrendszereket, a megújuló energia integrálását, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitásra és közlekedésre irányuló strukturális intézkedéseket és beruházásokat tud majd megvalósítani.⁵

2024. szeptember 27.

Felhasznált irodalom

Európai Bizottság (2023): *Az energiaunió 2023. évi helyzetéről szóló jelentés*. COM/2023/650 final.

Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0650>

European Commission (2024a): *State of the Energy Union Report 2024*. COM/2024/404 final.

Online: https://energy.ec.europa.eu/document/download/bd3e3460-2406-47a1-aa2e-c0a0ba52a75a_en?filename=State%20of%20the%20Energy%20Union%20Report%202024.pdf&prefLang=hu

European Commission (2024b): *State of the Energy Union 2024: Hungary*. Online: https://energy.ec.europa.eu/document/download/e54bc94a-bcd7-402b-8edc-aaaf912d17ce_en?filename=17_HU_SoEU%20Fiche_2024.pdf&prefLang=hu

⁴ Tóth 2024.

⁵ European Commission 2024b.

Tóth Bettina

International Renewable Energy Agency (2024): *Renewable Power Generation Costs in 2023*. Online: www.irena.org/-/media/Files/IRENA/Agency/Publication/2024/Sep/IRENA_Renewable_power_generation_costs_in_2023.pdf

TÓTH Bettina (2024): A Draghi-jelentés szerinti „zöld növekedés”. *Ludovika.hu*, 2024. szeptember 13. Online: www.ludovika.hu/blogok/ot-perc-europa-blog/2024/09/13/a-draghi-jelentes-szerinti-zold-novekedes/